

[Kaj Andresen.]

melser. Det anser vi for rimeligt. Derved vil der ikke kunne opnås nogen erstatning for forventede udnyttelsesmuligheder.

Det sidste af vore ændringsforslag er stillet til lovforslaget om byplaner. Ændringsforslaget er efter socialdemokratiets opfattelse et absolut nødvendigt led i en ny jordlovgivning. Ændringsforslaget går ud på, at kommunalbestyrelserne får ret til at ekspropriere ejendomme med dertil hørende arealer, når det er af væsentlig betydning at råde over dem for at gennemføre en byplan, også hvor det drejer sig om boligbebyggelser, og hvad der hører til, f. eks. friarealer.

Nu skulle man jo tro, at alle, der ønsker resultater af denne jordlovgivning, ville erkende det indlysende rigtige og nødvendige i en sådan bestemmelse. Vi ved jo, at der i regeringspartierne er adskillige tilhængere af en kommunal ekspropriationsret, og når et af de væsentligste formål med jordlovene netop er — det har regeringen jo selv oplyst — at fremme den kommunale planlægning, er det helt uforståeligt, at man afviser et ændringsforslag, som retter den alvorligste mangel ved de fremsatte jordlovsforslag. Skal det virkelig fortsat være sådan, at en enkelt eller flere jordbesiddere, oven i købet måske med spekulation for øje, kan holde arealer tilbage og i årevis hindre en fornuftig byplans gennemførelse? Eksempler herpå er jo ikke ualmindelige. Enten holdes jorden helt tilbage, eller der forlanges sådanne priser, at hverken boligbygherrerne eller kommunen kan klare det.

For ca. et halvt års tid siden verserede en sag af denne art i en af Århus' omegnskommuner, hvor kommunen havde projekteret en bebyggelse, men hvor en enkelt jordejer af et areal, der, tror jeg, udgjorde 2.500 m² — det svarer vel stort set til 3 parcelhusgrunde — krævede en sådan pris, ca. 1 mill. kr. kontant, at man ikke kunne gennemføre den bebyggelse, der var tale om. Sagen har været omtalt både i beboerbladet Boligen og i Demokraten bl. a. under overskriften: „Århusejendomshandler hindrer boligbyggeri i Brabrand“. Det kan da ikke være rigtigt, at noget sådant fortsat skal kunne praktiseres.

Det mærkeligste er egentlig, at under

udvalgsbehandlingen af dette vort ændringsforslag har vi ikke mødt nogen egentlig argumentation for ikke at gennemføre ændringsforslaget. Man har afvist det. Vi har mødt nogle ret vage forklaringer gående ud på, at nu kunne man jo se, hvordan lovene ville virke. Det er sandelig ikke nødvendigt. Det eksempel, jeg har nævnt, og flere eksisterer, er mere end illustration nok. Her er der og vil der, hvis vort ændringsforslag ikke gennemføres, fortsat være et hul i jordlovgivningen, som i virkeligheden kan gøre den til en fiasko.

Man har i den svenske jordlovgivning en ekspropriationsbestemmelse, når det gælder boligformål. Man anser den for at være absolut nødvendig ikke så meget egentlig for at anvende bestemmelsen, men dens blotte eksistens viser sig i mange tilfælde at være tilstrækkelig til, at jorden bringes i handel og også til en rimelig pris.

Vi havde naturligvis særlig sat vor lid til det radikale venstre. Ved partiets forrige landsmøde vedtog man en udtalelse, hvori man gik ind for en kommunal ekspropriationsret, når det drejede sig om jord til byudvikling for at sikre planlægning. Men i udvalget har det radikale venstres medlemmer afvist vort ændringsforslag, jeg tror, jeg tør sige mindst lige så stærkt som de andre regeringspartiers repræsentanter har gjort det. Man kunne have ventet, at der så var ændret signaler på weekendens radikale landsmøde, eventuelt i hvert fald i form af en undladelse af at tage stilling til spørgsmålet. Jeg må derfor sige, at jeg blev både overrasket og forundret, da jeg i dag til morgen læste pressereferater af den vedtagne udtalelse på det radikale landsmøde. Jeg kan citere efter Berlingske Tidende, hvor det hedder:

„I et afsnit om planlægning erklæres det, at der må gives kommunerne ret til om fornødent at ekspropriere jord til boligformål. Erstatning for ekspropriation gives efter jordens værdi i hidtidig anvendelse, hvortil lægges en ulemperstatning.“

Ja men det er jo det, vi har stillet ændringsforslag om. Det radikale venstres landsmøde er ganske enig med os i det ændringsforslag, vi har stillet. Der er altså her i tinget stort flertal for ændringsforslaget, eller vil det radikale venstres folke-